

зниженням молочної продуктивності у корів, тому і продуктивність у цілому телят знижувалась.

Показники відносного приросту свідчать, що з віком інтенсивність росту бугайців, так і теличок знижується.

Нами також установлені деякі зміни клінічних показників у молодняку в залежності від пори року. Так, у зимовий період при температурі навколишнього середовища -6°C, частота пульсу у бугайців становила 65-68 ударів за хвилину, частота дихання – 22-24, у телиць – відповідно 70-74 та 25-28, що відповідно нижче у порівнянні з літнім періодом на 2,6-4,8% та 8,9-11,3%. Слід відзначити, що всі клінічні показники були в межах фізіологічної норми.

Висновок. З метою скорочення витрат праці та економії коштів на будівництво приміщень у м'ясному скотарстві лісостепової та степової зон доцільно в зимовий період вирощувати телят до 8-міс віку разом з коровами на вигульно-кормових майданчиках з відпочинком під тристінним навісом.

Бібліографічний список

1.Медведєв А.Ю. М'ясна продуктивність та адаптаційні особливості бичків різних порід в східному регіоні України за умов енергоресурсозаощадження: Автореф.дис...к.с.-г.н.:06.02.04

2.Штейман С.И. Избранные труды.- М.:Колос,1969.- 285 с.

В статъе изложены результаты выращивания молодняка породы шароле под трёхстенными навесами.

In clause the results of raise younger animals of breed Sharolais under three-wall shed are stated.

УДК 636.22/28.082.034

СКЛАД МОЛОКА І ВІДТВОРЮВАЛЬНА ЗДАТНІСТЬ КОРІВ ГОЛШТИНСЬКОЇ ТА ЧЕРВОНОЇ СТЕПОВОЇ ПОРІД

М.Є.Воловик *

Дніпропетровський державний аграрний університет

Наведено результати вивчення ефективності експлуатації корів голштинської і червоної степової порід при середньому рівні годівлі в умовах степової зони України.

молочна продуктивність, склад молока, відтворна здатність

Досвід передових країн світу з розвиненим тваринництвом свідчить, що застосування чистопородного розведення місцевої худоби, яка ще не вичерпала свій генетичний потенціал, є не менш ефективним і надійним методом її удосконалення, ніж схрещування або заміна шляхом завезення імпортованого поголів'я, особливо за умов недостатнього рівня годівлі й утримання у

*Науковий керівник – доктор с.-г. наук Панасюк І.М.

відповідності з фізіологічними потребами тварин нових генотипів. П.М. Кулешов [1] був противником бездумного схрещування різних порід і вважав “метизацію” дійовим методом розведення тільки у разі виникнення потреби створення нових порід. Для усунення можливих недоліків і вад екстер’єру, підвищення продуктивності він пропонував широко використовувати генетичний матеріал тих плідників, які і в місцевій породі позбавлені вад та наділені поліпшуючою препотентністю.

Племінний завод “Червоний шахтар” Криворізького району Дніпропетровської області використовує генетичні можливості водночас і голштинів, і червоної степової порід. При середньому рівні годівлі важливим є: наскільки ці дві породи конкурентоспроможні, чи виправдане завезення і утримання голштинських корів.

Методика досліджень. Метою наших досліджень було вивчення молочної продуктивності, компонентного складу молока (вміст у ньому жиру, білка, лактози, мінеральних речовин, сухої речовини, сухого знежиреного молочного залишку) та відтворювальної здатності червоних степових і голштинських первісток, що належать племінному заводу “Червоний шахтар” Дніпропетровської області. Загальна чисельність піддослідних тварин складала 117 голів. Молочну продуктивність первісток обліковували щодаки за контрольними надоями. Жирність молока визначали на мілкотестері МК-11, загальний білок, лактозу – на рефрактометрі ІРФ-464, СЗМЗ, вміст мінеральних речовин – за загальноприйнятими методиками. Відтворювальну здатність піддослідної групи тварин вивчали за тривалістю сервіс-періоду, сухостійного періоду, міжотельного періоду, коефіцієнтом відтворювальної здатності. Тварини утримувались в однакових умовах при середньому рівні годівлі.

Результати досліджень. Нами встановлено (табл.1), що за рівнем надоїв за 305 днів первістки обох порід перевищили вимоги стандарту: голштини на 1016 кг (24,2%; зокрема лінія Р.Соверінга на 1811 кг або 43,1%), а червоні степові первістки на 1448 кг (49,9%). Навіть за середніх умов годівлі голштини краще реалізували свої генетичні можливості, ніж червоні степові однолітки. Так, їх надій суттєво і високовірогідно був вищим, ніж в останніх на 868 кг (19,96%; $P > 0,999$). У голштинів спостерігається недостатній вміст жиру і білка в молоці (стандарт породи становить відповідно 3,6 та 3,2%). Решта показників стабільніша, оскільки менш чутлива до впливу навколишнього середовища і більш генетично детермінована. Порівняно з голштинами спостерігається більша консолідованість цих ознак у червоних степових корів і дещо кращий компонентний склад молока.

Аналіз продуктивності генетичних формувань, що створені під впливом плідників різних ліній засвідчив про суттєву залежність основних господарсько-корисних ознак від лінійної належності тварин обох порід. Серед голштинів значно виділяються тварини, що належать до лінії Р.Соверінга. Їх надої перевищили показник ровесниць з лінії Уес Ідеала та інших малочисельних ліній і середній надій дослідної групи ($n=56$) відповідно на 443 кг (7,96%), 1666 кг (38,34%; $P > 0,999$) та 795 кг (15,24%; $P > 0,99$). Подібна дина-

**1. Молочна продуктивність червоних степових і голштино-фризьких первісток
різного походження в ДПЗ “Червоний шахтар”**

Лінія	п	П О К А З Н И К И								
		надій за 305 днів, кг	вміст жиру, %	молочний жир, кг	вміст білка, %	молочний білок, кг	вміст лактози, %	вміст мінеральних речовин, %	вміст сухої речовини, %	СЗМЗ, %
Голштино-фризька порода										
Р.Соверінг	17	6011± 312,38	3,24± 0,070	194,76± 13,79	2,98± 0,080	179,12± 10,91	4,53± 0,047	0,70± 0,026	11,45± 0,111	8,21± 0,065
Уес Идеал	19	5568± 236,56	3,11± 0,150	173,16± 8,28	2,90± 0,053	161,47± 5,85	4,46± 0,058	0,82± 0,056	11,29± 0,124	8,18± 0,092
Інші лінії	20	4345± 133,73	3,23± 0,081	140,34± 7,98	3,12± 0,054	135,56± 6,15	4,40± 0,065	0,76± 0,036	11,51± 0,092	8,28± 0,092
У середньому:	56	5216± 176,68	3,23± 0,066	168,48± 4,09	2,95± 0,047	151,78± 5,28	4,44± 0,035	0,79± 0,010	11,41± 0,059	8,18± 0,047
Червона степова порода										
Візит	28	4349± 34,57	3,49± 0,085	154,02± 4,51	3,11± 0,079	137,12± 3,34	4,57± 0,043	0,73± 0,033	11,90± 0,151	8,41± 0,079
Фукс	16	4301± 42,28	3,12± 0,111	134,19± 5,34	3,06± 0,097	131,61± 5,12	4,53± 0,067	0,97± 0,013	11,68± 0,180	8,56± 0,102
Інші лінії	17	4351± 25,48	3,28± 0,144	142,71± 7,07	2,97± 0,050	129,22± 3,73	4,56± 0,034	0,82± 0,024	11,63± 0,083	8,35± 0,056
У середньому:	61	4348± 20,61	3,30± 0,065	143,51± 2,94	2,98± 0,052	129,59± 2,34	4,54± 0,032	0,85± 0,005	11,67± 0,087	8,37± 0,044

міка й за кількістю молочного жиру і молочного білка. За найважливішими складовими молока перевага належить голштинським коровам з лінії Р.Соверінга.

У червоній степовій породі лінійний вплив на формування надоїв, молочного жиру і молочного білка менш відчутний, ніж у голштинів. За компонентним складом молока помітна різниця між окремими лініями. Жирність молока корів з лінії Візита перевищила цей показник лінії Фукса та інших ліній, а також ровесниць голштинської породи відповідно на 0,37% ($P>0,99$), 0,21% та 0,26% ($P>0,99$) з вірогідною різницею. Аналогічна динаміка спостерігається і за вмістом білка у молоці, сухої речовини та сухого знежиреного молочного залишку.

У молочному скотарстві Дніпропетровської області постійно виникає проблема дефіциту перетравного протеїну в раціонах тварин. Проте у первісток недостатній розвиток компонентних показників молока може підсилюватись, на наш погляд, ще й тим, що досліджено генерацію молодих, продовжуючих ріст тварин, у яких ще не стабілізувалась жива маса, гормональний та статевий статус організму.

Нами досліджено також відтворювальну здатність корів. За підвищеного рівня обміну речовин у голштинів нормальним є тривалість вивчених нами ознак, як це наведено у таблиці 2. Міжпородні і міжлінійні відмінності за всіма показниками незначні. Червоні степові первістки мали коротший сервіс-період, однак це не слід вважати досягненням, оскільки це дещо вище, ніж оптимальне нормативне його значення саме для цієї породи. Загальна відтворювальна здатність усієї дослідженої сукупності тварин є задовільною.

2. Відтворювальна здатність корів різних порід і ліній в ДПЗ “Червоний шахтар”

Лінія	n	Показники			
		сервіс-період, днів	сухостійний період, днів	міжотельний період, днів	КВЗ
Голишино-фризька порода					
Р.Соверінг	17	113,23±14,49	78,73±4,81	390,23±13,58	0,93
Уес Ідеал	19	114,91±9,67	71,93±3,94	391,92±15,11	0,93
Інші лінії	20	91,25±8,09	82,00±4,39	371,25±13,19	0,98
У середньому	56	110,02±6,37	80,81±2,94	387,00±8,77	0,94
Червона степова порода					
Візит	28	91,14±6,51	71,82±3,41	376,14±8,31	0,97
Фукс	16	96,50±9,59	66,47±4,94	382,5±9,29	0,95
Інші лінії	17	109,89±10,86	69,09±3,64	393,89±6,68	0,93
У середньому	61	107,12±6,31	70,02±2,58	389,10±7,78	0,94

Висновки. Вважаємо, що експлуатація тварин червоної степової і голштинської порід в умовах степової зони, а саме у племзаводі “Червоний шахтар”, є ефективною за рівнем надоїв, кількістю молочного жиру і молочного білка та відтворювальною здатністю.

Потребують покращення вміст у молоці жиру і білка. Для цього слід ширше використовувати бугаїв жирномолочних ліній і добирати маточне поголів'я у селекційне ядро з підвищеною жирно- та білковомолочністю.

Найбільш перспективними для подальшого формування стада є потомки з лінії Р.Соверінга у голштинській та з лінії Візита у червоній степовій породах. Генетичні можливості корів червоної степової породи ще не вичерпано, їх чистопородне розведення є вигідним, результативним і конкурентоспроможним. За однакових умов утримання і годівлі голштинські корови в умовах степової зони України здатні до прояву молочної продуктивності високого рівня при задовільній відтворювальній здатності.

Бібліографічний список

1.Кулешов П.Н. Избранные работы. - М.: Государственное изд-во сельскохозяйственной литературы, 1949.- 215 с.

Приведены результаты изучения эффективности эксплуатации коров голштинской и красной степной пород при среднем уровне кормления в условиях степной зоны Украины.

The results of study the Holstein and Red Steppe breed cows utilization efficiency under conditions of average feeding in Steppe zone of Ukraine are showed/

УДК 636.2.034:637.112.7/.8/.116

МОЛОЧНА ПРОДУКТИВНІСТЬ І ПОКАЗНИКИ МОЛОКОВИВЕДЕННЯ ПРИ ДОЇННІ КОРІВ АПАРАТАМИ АДУ-1 і “ДУОВАК-300”

Р.В.Волинець *

Білоцерківський державний агроуніверситет

Встановлено, що доїльний апарат “Дуовак-300” вищою корів повніше, забезпечує їх більшу молочну продуктивність порівняно з апаратом АДУ-1.

молочна продуктивність корів, доїльний апарат, молоковидення

Важливою складовою частиною доїльних установок, що безпосередньо контактує з твариною є доїльний апарат. Швидко і повне видоювання корови можливе, коли конструкція і робота доїльного апарата забезпечує такий режим дії для молочної залози, який зумовлює біологічний адекватний взаємозв'язок тварин і машини протягом усього періоду доїння.

Залежно від конструктивних особливостей пульсаторів доїльні апарати забезпечують одночасну, попарну або почергову зміну тактів в доїльних стаканах. Сучасні доїльні апарати мають співвідношення тактів ссання і стискання по тривалості від 1:1 до 4:1, частоту пульсацій за хвилину 45 – 180 і вакууму 33 – 80 кПа [1, 2].

Більшість вітчизняних доїльних апаратів працюють при нерегульованому вакуумі в піддійковому просторі і з фіксованою частотою пульсацій та

*Нуковий керівник - доктор с.-г. наук Адмін Є.І.